

HELVENE

Helsingin kaupungin aloitteesta perustettiin jo 1980-luvulla kaupungin viranomaisten ja helsinkiläisten venekerhojen keskinäinen yhteenliittymä, **Helvene**. Toiminta on ollut vakiintunutta. Helvene on toiminut yhteyskanavana kaupungin ja venekerhojen välillä. Helvene on tuonut kaupungin kaavoitukseen ja muuhun toimintaan veneilyllisen näkökulman. Helveneellä on suorat ja kitkattomat yhteydet kaupungin kaikkiin toimijoihin.

1. Merellinen Helsinki

Merellisyys on kaupungin keskeisiä vetovoimatekijöitä.

Trafin rekisterissä on Helsinkiin rekisteröityjä **veneitä** yli 15.000. Veneily on siten 50.000 – 60.000 helsinkiläisen tärkeä ja monipuolisen liikuntamuoto ja harrastus. Veneilijöiden ikäjakauma on junnusta vaariin. Heitä on kaikista yhteiskuntaluokista. Voidaan siis todeta, että veneilijä on omistautunut harrastukselleen.

2. Venekerhojen toiminnasta

Helsingissä on yli 70 venekerhoa. Ensimmäiset venekerhot on perustettu jo 1800-luvun lopulta ja niiden toiminta on säilynyt hyvin samantyyppisenä.

Organisoinnin rakenne on yhdistysmuoto ja toimintamuodot perustuvat **jäsenten yhteisöllisyyteen ja vapaaehtoisuuteen**. Venekerhoilla on käytössään 72 kaupungin omistamaa venesatamaa. Näissä satamissa on vajaat 8.500 ja kaupungin suoravuokrauspaikoilla noin 4.500 venettä. Valtaosa veneistä on pienikokoisia, neljästä seitsemään metriin ja niiden keski-ikä on noin 19,5 vuotta. Purjeveneiden keskipituus on noin 9,2 m.

Venekerhot luovat edellytykset veneilylle. Toiminta edellyttää veneiden **satama- ja talvisäilytyspaikkojen** vuokrausmahdollisuuksia kaupungilta. Satamien infrastruktuurin tulee olla turvallinen ja toimiva. Veneillä tulee olla käytössään puhdasta vettä ja sähköä sekä myös septitankkien tyhjennysmahdollisuudet.

Venekerhot huolehtivat valtaosasta **veneiden nostoista ja laskuista** mereen. Venekerhot toimivat kiinteässä yhteistoiminnassa Helsingin kaupungin kanssa. Kaupallisia veneiden koko palvelun tuottajia on Helsingissä vain muutamia. Venekerhojen tuottama muu tärkeä palvelu on **veneiden vuosittaiset katsastukset**. Tämä katsastustoiminta on niin

laadukasta, ettei valtiovalta ole katsonut tarpeelliseksi luoda autojen katsastuksen tapaista järjestelmää veneille. Useat vakuutusyhtiöt myös antavat katsastetuille veneille vakuutusmaksualennuksia. Venekerhon vene, jonka perässä liehuu venekerhon lippu, on katsastettuna runkonsa ja tarvittavien varusteidensa puolesta ensiluokkaisessa kunnossa. Esimerkkeinä, jokaisessa katsastetussa veneessä on sammutuslaitteisto, hätämerkinantovälineet sekä tarvittava määrä muita tarvittavia turvavarusteita.

Venekerhot ovat keskeinen **veneilijöiden koulutusorganisaatio**. Tämä koulutus kohdistuu sekä varttuneempiin että junnuihin. Venekerhot joko itse järjestävät tai rohkaisevat jäseniään osallistumaan erilaisiin koulutustilaisuuksiin. Esimerkkeinä voidaan mainita kolme laivuritutkintoa: saaristo-, rannikko- ja avomerilaivuri. Muita vastaavia koulutuksia ovat VHF-radiokoulutus, veneen moottorin huoltoon liittyvät asiat jne. Venekerhojen veneilijät ovat siten varsin koulutettuja toimimaan erilaisissa tilanteissa sekä tuntevat oman veneensä laitteet..

Junnutoiminta varmistaa veneilijöiden jatkuvuuden. Venekerhot satsaavat tähän. Junnutoiminta opettaa paitsi ryhmätoimintaan myös osaltaan varmistaa, että veneessä tiedon ja osaamisen perusta eivät perustu vain aikuisiin.

Viimeisenä, mutta ei vähäisimpänä on mainittava venekerhojen merkitys **urheilijoiden valmennuskeskuksina**. Venekerhot luovat edellytykset korkeatasoiseen purjehdusvalmentautumiseen. Ilman venekerhoissa tehtyä työtä, meillä tuskin olisi ollut menestyksestä johtuvia iloisia juhlahetkiä.

Venekerhot luovat edellytykset järjestää **veneilyn kansainvälisiä kilpailuja**, joilla tuetaan Helsingin kaupungin merellistä ilmettä.

3. **Veneilyn kehittämien haasteita**

Veneily ja venekerhojen toiminta on toiminto, joka liittyy monien **Helsingin kaupungin organisaatioiden toimialaan**. Tämä asettaa erityisvaatimuksia kaupungin hallinnon yhteistoiminnalle. Veneilyyn liittyvillä asioilla ei kaupungin nykyisessä organisaatiossa ole "omaa kotia". Liikuntaviraston lakkauttamisen seurauksena voidaan jopa todeta, että veneilytoiminto on entisestäänkin pirstaloitunut. Näin ollen on tärkeää, että kaupungin ja venekerhojen yhteisiä asioita valmistellaan laaja-alaisessa pysyvällä yhteistoimintajärjestyksessä.

Ennakoitavuus on kaiken onnistuneen toiminnan keskeinen edellytys. Venekerhot yhdistysmuotoisina tarvitsevat tiedot omaan toimintaansa vaikuttavista kaupungin linjauksista niin

ajoissa, että niiden päätöksentekojärjestelmä kykenee asioihin reagoimaan. Tämä koskee erityisesti sekä satamien että talvipaikkojen maanvuokrasopimuksia ja niiden maksuperusteita. Eräänlaisena haasteena on nähtävä myös hallinnollisten asioiden päätöksentekoprosessien voimakas nopeutuminen, jolloin tämä ennakoitavuus vähenee.

Keskeistä venekerhojen toiminnalle on oman toiminnan ja infrastruktuurin kehittäminen. Hyviä esimerkkejä menneiltä vuosilta ja vuosikymmeniltä on siitä, että kehitettäessä esimerkiksi venekerhojen satamia, **Helsingin kaupunki on antanut lainaa venekerholle hankkeen toteuttamisessa.**

Usein tämä on ollut välttämätön edellytys, koska venekerhojen lainan saaminen yhdistyksenä rahoituslaitoksilta ei ole aina ollut mahdollista. Tällaisen taloudellisten edellytysten parantamismahdollisuuden soisi olevan nykyisinkin mahdollista.

Helsingin kaupungin yleiseen kehittymiseen liittyvä muutos on aiheuttamassa yhä kasvavia haasteita venekerhojen toiminnalle. Jo lähivuosina on **poistumassa rantarakentamisen suunnitelmien mukaisesti jopa muutama tuhat veneen talvisäilytyspaikkaa** samalla, kun luodaan parituhatta uutta veneiden satamapaikkaa. Tilannetta vaikeuttaa se, että uusien asuinalueiden yhteyteen rakennettaville veneiden satamapaikkojen veneille ei ole osoitettu kaavassa tarvittavia talvipaikkoja.

Ongelmaa on pyritty ratkaisemaan monin keinoin. Helsingin kaupungilla on käytössään kattava sekä virkamiesvalmistelun ja poliittisen tarkastelun läpikäynyt **erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja esittelevä ajantasainen selvitys.** Kaupunki on lisännyt epävirallista veneilyn asioihin liittyvän valmistelun koordinaatiota organisaatiossaan. Tässä eri vaihtoehtojen toimeenpanoa koskevassa työssä kaupunki hyödyntää venekerhoja. Toistaiseksi kaupunki ei ole pystynyt osoittamaan yhtään kokonaan uutta veneiden talvipaikkaa. Ratkaisemattomana tällä voidaan katsoa olevan erittäin suuri merkitys veneilyharrastamisen edellytyksille. Suoraan venekerhojen jokapäiväiseen toimintaan vaikuttavana on satamien ja talvipaikkojen **käytännön järjestelyjen** kuten korjausten ja huoltojen sujuva ja ripeä toiminta. Kysymys on usein kaupungille kuuluvista töistä, joita venekerhot eivät ole oikeutettuja itse suorittamaan.

4. **Lopuksi**

Veneilylle on myös tunnusomaista, ettei **venekerhojen tarjoamia palvelukokonaisuuksia** tarjoa mikään kaupallinen

yritys. Näin ollen onkin erittäin tärkeää, että nykyisessä kaupallisten toimintojen laajenemiskehityksessä jatkossa säilytetään koko veneilyn perustekijän, venekerhon toiminnallinen ominaispiirre, yhdistystoiminta. Venekerhojen toiminta perustuu kulurakenteelle, joka kaupallisten yritysten on mahdotonta saavuttaa. Yritystoiminnan kasvun kautta veneilyn kustannukset kasvaisivat voimakkaasti, mikä puolestaan muuttaisi veneilyn laaja-alaista harrastajarakennetta voimakkaasti. Onkin arvioitavissa, että venekerhot myös tulevaisuudessa toimivat tehokkaalla tavalla hyvinä ja toimivina yhteistyökumppaneina kaupungin kanssa ja omalla toiminnallaan ylläpitävät merellisen Helsingin myönteistä imagoa yllä.